

منشور همراهی

روابط حوزه علمیه و نظام اسلامی
در بیانات رهبر معظم انقلاب

ببینید یک مضاربه ما، که برای آن خیلی هم تره خرد نمی کردیم، می تواند علی الفرض بانکداری را اداره کند. چرا ما در کتب فقهیه و ابواب مختلف فقهیه تفحص لازم را نکنیم تا راههایی برای اداره زندگی پیدا کنیم؟ همین روش فقهائتی احتیاج به تهذیب، نوآوری و پیشرفت دارد. (در آغاز درس خارج: ۱۳۷۰/۶/۳۱)

فقه: از زاویه حکومت

ما مسائل اقتصادی، مسائل نظامی، مسائل سیاست خارجی، مسائل و ارتباطات اخلاقی ما را باید از دین در بیآوریم. خیلی از مسائل فردی ما را بازنگری کنیم... در گذشته این را به عنوان یک قالبی برای حکومت نگاه نکردیم. امروز، فقه یک شکلی است برای حکومت و نظام اجتماعی... باید از این زاویه به سراغ فقه برویم و مسائل را استخراج کنیم و از این زاویه به تربیت محقق، مدرس، سیاستمدار، مبلغ و تدوین کتاب و به تربیت انسانها بپردازیم... (در جمع روحانیون حوزه علمیه قم، اول اسفند ۱۳۷۰)

بی مایه فطیر است!

معنای حرف من این نیست که همه باید از روز اول بیایند در مشاغل نظام کار کنند؛ خیر، باید درس بخوانند. بنده از دوران مبارزات، خودم درگیر مبارزات بودم و در مشهد درس مکاسب و کفایه می دادم. خیلی از شاگردهای ما درگیر مبارزات بودند. از بس گرم کارهای مبارزاتی می شدند، به نظرشان می آمد که این حرفهای مکاسب و استدلالهای کفایه فایده اش چیست. مکرر بنده به آنها می گفتم: آقا جان! بی مایه فطیر است؛ اگر مایه پیدا کردید، آن وقت می توانید در منصب و جایگاهی مثل جایگاه امام بزرگ عالی مقام، این حرکت عظیم را انجام دهید. (خراسان شمالی: ۹۱/۷/۱۹)

پرهیز از افراط و تفریط

جوان طلبه انقلابی اهل عمل است، اهل فعالیت است، اهل تسویف و امروز به فردا انداختن کار نیست، اما باید مراقب باشد؛ نبادا حرکت انقلابی جوری باشد که بتوانند تهمت افراطی گری به او بزنند. از افراط و تفریط بایستی پرهیز کرد. جوانهای انقلابی بدانند؛ همانطور که کناره گیری و سکوت و بی تفاوتی ضربه می زند، زیاده روی هم ضربه می زند... مأیوس نشوید، در صحنه بمانید؛ اما دقت کنید و مواظب باشید رفتار بعضی از کسانی که به نظر شما جای اعتراض دارد، شمارا عصبانی نکند و از کوره در نبرد... البته این را هم به همه توصیه کنیم که نیروهای انقلابی را متهم به افراطی گری نکنند... این هم انحرافی است که به دست دشمن انجام می گیرد. (قم: ۸۹/۷/۲۹)

نیز جامعیت و غنای بخشد، روی آوردن به «فقه حکومتی» و استخراج احکام الهی در همه شئون یک حکومت، و نظر به همه احکام فقهی بانگش حکومتی، یعنی ملاحظه تأثیر هر حکمی از احکام در تشکیل جامعه نمونه و حیات طیبیه اسلامی، امروز یکی از واجبات اساسی در حوزه فقه اسلامی است که نظم علمی حوزه، امید برآمدن آن را زنده می دارد. (پیام به جامعه مدرسین: ۷۱/۸/۲۴)

از فقه اداره فرد؛ تا فقه اداره نظام

فکر جدایی دین و سیاست، به عنوان یک اقت، به کلی ریشه کن نشده است... این که دین در خدمت اداره زندگی مردم باشد و سیاست از دین تغذیه بکند، هنوز در بعضی از اذهان درست جا نیفتاده است. ما بایستی این فکر را در حوزه ریشه دار کنیم... یعنی استنباط فقهی، بر اساس فقه اداره نظام باشد، نه فقه اداره فرد. فقه ما از طهارت تا دیات، باید ناظر به اداره یک کشور، اداره یک جامعه و اداره یک نظام باشد. شما حتی در باب طهارت هم که راجع به ماء مطلق یا فرضا ماء الحما فکرمی کنید، باید توجه داشته باشید که این در یک جا از اداره زندگی این جامعه تأثیری خواهد داشت؛ تا برسد به ابواب معاملات و غیره. بایستی همه اینها را به عنوان جزئی از مجموعه اداره یک کشور استنباط کنیم. این در استنباط اثر خواهد گذاشت و گاهی تغییرات ژرفی را به وجود خواهد آورد. (بیانات در آغاز درس خارج فقه: ۷۰/۶/۳۱)

دنیای تعارضی فکرها

ما باید در رشته و حرفه خودمان مهارت پیدا کنیم و عالم و باسواد شویم. فارسی اش این است؛ درس خواندن، باسواد شدن، با کتاب و سنت آشنا شدن، با مبانی معرفت دینی آشنا شدن... انسان باید بتواند در میدان چالش های فکری امروز دنیا سینه سپر کند. امروز دنیا، دنیای تعارض فلسفه ها و فکرهاست و یکی از دلایلی که انقلاب اسلامی توانسته است در مقابل کارشکنی های غرب ایستادگی کند، همین است که ما فکر به میدان آوریم؛ ما مثل کودتا عمل نکردیم. (دیدار با روحانیان سمنان: ۸۵/۸/۱۷)

جلوتر از فضای سیاسی

حوزه های علمیه بایستی از سیاست هرگز دور نمانند؛ طلاب باید آگاهی سیاسی پیدا کنند. مبدا جریان های سیاسی روز، بر ذهن طلاب در حوزه علمیه سبقت بگیرند. طلاب باید در فضای سیاسی حضور داشته باشند؛ بلکه جلوتر از زمان باشند و فکر سیاسی روشن داشته باشند. (بیانات در آغاز درس خارج فقه: ۷۰/۶/۳۱)

گسترش فقه

فقه بایستی گسترش پیدا کند... شما